

KÖZPONTI SZOLGÁLTATÁSI FŐIGAZGATÓSÁG

BUDAPEST, V. KER. KOSSUTH LAJOS TÉR

FORMATERVEZÉSI PÁLYÁZAT

TERVPÁLYÁZAT ZÁRÓJELENTÉSE

Budapest, 2005. június 16.

TARTALOMJEGYZÉK

- I. Tervpályázat célja, tárgya, jellege
- II. A lebonyolítás rövid ismertetése
- III. Összefoglaló értékelés és ajánlások a kiíró számára
- IV. A pályaművek részletes bírálata
- V. A pályázat eredménye

I. A tervpályázat célja, tárgya, jellege

A tervpályázat kiírója a Központi Szolgáltatási Igazgatóság volt.

A pályázat tárgya a 2272/2004.(X.30.) sz. Kormányhatározat értelmében az Országház előtti nemzeti lobogó, valamint az Országház előtti területen alkalmazható utcabútor-család tervezése.

A tervpályázat célja az előzőekben megfogalmazottak alapján a legalkalmasabb terv kiválasztása.

A tervpályázat a közbeszerzési törvény értelmében nyílt, kezelésében titkos, egyszerű eljárás volt.

II. A lebonyolítás rövid ismertetése

A lebonyolítás a tervpályázati eljárások részletes szabályairól szóló 137/2004.(IV. 29.) Kormányrendelet, a Magyar Építész Kamara Tervpályázati Szabályzata, valamint az ezek előírásai alapján, a Kiíró és az általa felkért Bírálóbizottság által jóváhagyott „Tervpályázati kiírás” szerint történt.

A kiíró 2004. novemberében a Kossuth tér felszíni rendezésére már egyszer kiírt egy pályázatot, mely bírálatára ez év márciusában került sor. Az akkori pályázatot a tervpályázat Bírálóbizottsága eredménytelennek nyilvánította.

Ezt követően a Kiíró úgy döntött, hogy a pályázatot, a tervezési program módosításával megismétli.

Ennek megfelelően a Kiíró a korábban lefolytatott és eredménytelenül zárult pályázatot kiváltó valamennyi pályázónak megküldte az új tervpályázati kiírást. A kiírást és mellékleteit 2005. áprilisától lehetett átvenni. A kiírással kapcsolatos kérdés nem érkezett Kiíróhoz.

A pályaművek benyújtása postai úton 2005. június 06-i határidővel történt a Kiíró címére. E határidőre 5 db pályamű érkezett be lezárt csomagolásban. A pályaművek csomagjainak felbontására a Bírálóbizottság első plenáris ülésén, 2005. június 09-én került sor. A Bizottság átvizsgálta az egyes pályaművek tartalmát és azok valamennyi munkarészét bírálati sorszámmal és 3 bizottsági tag aláírásával látta el.

A bontás során a Bírálóbizottság megállapította, hogy minden pályamű betartotta a kiírás formai előírásait, és így az összes pályaművet a Bizottság egyhangú döntéssel a bírálatra alkalmasnak ítélte.

A tervpályázat Bírálóbizottsága, szakértők

Elnök:	Reimholz Péter	Magyar Iparművészeti Egyetem
Tagok:	Bárkányi Attila Ghyczy Emil Pohárnok Mihály Zsigmond Attila	Magyar Formatervezési Tanács V. ker. Önkormányzat Design Terminál Kht. Budapest Galéria

Szavazati joggal nem rendelkező tagok és szakértők:

Jogi szakértő: dr Molnár Judit

Titkár: Jordán Péter

Tagok:	Polyák László Sevcsik László Hausenblasz Máté Máthé Zoltán Mozsár Ágnes	Országgyűlés Hivatala Köztársasági Őrezred Központi Szolgáltatás Főigazgatóság Köztársasági Őrezred Fővárosi Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatal Főépítészeti Iroda
--------	---	--

III. Összefoglaló értékelés, ajánlások a kiíró számára

2005. év elején a Központi Szolgáltatási Főigazgatóság által a Kossuth tér felszíni rendezésére kiírt formatervezési pályázat eredménytelenül záródott. A remélt látványos eredmény a pályázatok kis száma és színvonala miatt elmaradt.

A kiíró ezért úgy döntött, hogy új pályázatot hirdet némiképp megváltozott tartalommal. Az első pályázat ugyanis bebizonyította, hogy mivel a tér átfogó rendezése e pillanatban nem időszerű a feladatból a térrendezési momentumokat ki kell zárni és a feladatot a téren szükséges elemek **formatervezésére** kell koncentrálni, pontosabban a tárgyak és a tér viszonyában a tér mint meglévő, nem alakítható adottság veendő figyelembe, sőt a jelenlegi funkcionális rendszer (biztonságtechnika, védelem, tömegrendezvények szervezése, zászlófelvonás, autóparkolás) is változatlan.

A kiírás másik feladatkörként elvárta a **nemzeti lobogó** és közvetlen környezetének átfarmálását, a pályázó által javasolt formarenddel harmonizáló megoldását a zászló jelenlegi helyén, ugyanakkor a zászlófelvonás koreográfiájának megoldását is.

A pályázaton való indulásra mindazokat felhívták, akik az előző pályázaton regisztráltatták magukat.

A pályázat benyújtási határidejéig 5 pályamunka érkezett, a Bírálóbizottság valamennyit bírálatra bocsájtotta.

A tervek részletes átvizsgálásokor kiderült, hogy az egyes tervek, egyes részletei másként értelmezték a kiírást, mint ahogy kiírók, de a Bírálóbizottság a tervek részletes bírálatban

részesítése mellett döntött. Leginkább a zászló helyével kapcsolatos elvárást illetve a térrendezési javaslatok szükségletességét kísérelte meg nem értés.

A bírálati munka több ülésen a tervek részletes vizsgálatával kezdődött, majd kitért a tervek összehasonlítására, majd a pályázat eredményének összefoglaló értékelésére és a kiírónak megfogalmazandó ajánlásokra, végül a tervek ragsorolására és a díjazás mértékére.

A részletes bírálati (szöveges) anyagok elfogadása után a Bizottság felbontotta a borítékokat és megállapította a pályázat nyertesének névsorát.

A kiíró a kiírás értelmében a pályázat nyertesével szerződéskötési tárgyalásokba kezd, eredménytelenség esetén a 2. helyen végzett pályázó lép az első helyen végzett tervező helyére.

Tárgytervezési kérdések:

A pályázatokban a **használati tárgyakat** az egyes szerzők eltérő módon stilizálták. Egyes tervekben a szerzők, formai konzisztenciát igyekeztek elérni, más tervekben erre a szerzők nem törekedtek, eltérő, össze nem illő tárgyakat is elképzelhetőnek tartottak.

A városi tárgyak hagyományosan, de főleg a 19. század vége óta az architektúra formanyelvét használták, a fémipari technológiák (fémöntés) erre kitűnő lehetőséget adtak. Budapesten ez az eljárás a 20. század végén ismét polgárjogot nyert, mert valóban csekély rizikóval használható eljárásról van szó. Jelen pályázat tervezői távol tartották magukat a közhelytől, de a tér architektúrájához való viszony (közelítés vagy távolodás, figyelembevétel, vagy figyelmen kívül hagyás) a többnyire ma divatos letisztult formák között is megfigyelhetővé vált. A Bizottság az architektúrából eredeztetett eljárást, sikeresebbnek ítélte meg az architektúrához nem kapcsolódó öntörvényű formaterveknél. Akadt olyan tárgyterv is, amelynek felvetése nem volt architektonikus, mégis az Országházra utaló díszítő motívumokat használt.

A zászlórúdnak és talpazatának a tárgyaknál sokkal több összefüggést kell felmutatnia a térrel, az sem baj, sőt inkább jó, ha a használati tárgyak világából kiválik, sőt kiemelkedik.

Az országzászló együttesét több tervező „mondanivalóval” is megterhelhetőnek tekintette, volt aki könnyebben olvasható, volt aki rejtettebb szimbolikával élt.

Érdekes tapasztalata a pályázatnak, hogy egy ilyen már-már kultikus tárgy és a működését biztosító eszközök, gépezetek milyen nehezen hozhatók harmonikus egységbe. Az események koreográfiája nem nagyon érdekelte a pályázókat, ezt a végleges tervek készítése során meg kell oldani.

A **biztonsági szempontok** érvényesülése szinte valamennyi tervben többé-kevésbé biztosítható. A biztonsági berendezés (a terület bekábelezése) a biztonsági korlátok mobilitásának ellentmondó körülmény. Az átalakítások sok szerelőmunkát igénylő feladatot adnak, ha a kábelezést is át kell szerelni esetenként. A bírálati munka során kikristályosodott az a lehetőség, hogy a rögzített (bár oldható) korlátozószlopok közé a hely és az alkalom követelményeinek megfelelően jelzés szerű, vagy fizikai gátat jelentő korlátelemeget, rácslemeget lehet sorolni. A korlátozószlopok ezek nélkül a kerítéselemek nélkül hagyományos poller funkciót töltenek be. Biztonsági szempontból elhibázott az a megoldás, ahol a korlátozószlopok esetleges kiemelése után térdmagasságú kő vagy beton testek maradnak a

helyszínen. A Bizottság elvetette a mechanizmusok használatát, figyelembe véve a pályázatban kért megoldás „ideiglenességét” és a mechanikák működési problémáit, ugyanakkor megvizsgálta a működés, az előállíthatóság, karbantarthatóság, avulás és a tárgyak formaalkotási kérdéseit.

A többi tárgy (hulladékgyűjtő, pad, virágtartó) megtervezésénél elvárható lett volna az egységes tárgyi környezetre való törekvés, rokonszemű tárgyakban való gondolkodás, melyről azonban kiderült, hogy a pályázókat ez a követelmény vagy nem érdekelte, vagy nem értettek vele egyet, vagy ellenkező állásponton voltak, ezért olyan harmonikus, egyszerű tárgy-együttes nem született, amely valamennyi funkcióra jó megoldást adott volna.

A Bizottság a 3. számú pályaműben látta a megvalósíthatóság irányába mutató legtöbb ígéretes vonást. A zászlóra adott javaslata kiemelkedett a mezőnyből, mind telepítés, mind megformálás tekintetében, de további érlelésre, egyszerűsítésre szorul. A fémanyag használata megfelel, de a korrózióknak ellenálló anyagokat kell előtérbe helyezni. Kérdéses az élrács használata az adott kultusz tárgy esetén. Az emelőmechanikát is meg kell tervezni garanciát adó szakemberrel. A kerítéselemeinek megítélésében több kérdés merült fel elsősorban a vitathatatlanul formagazdag egyéni és a tér léptékével összefüggő méretű öntöttvas lábakat kell felülvizsgálni esetleg visszafogottabb, kevésbé testszerű lábakkal helyettesíteni. A kétféle fém gazdagítja a tárgyat. A korlátot stabilizáló beton test nem maradhat a téren hullámzó - extázisban lévő - tömeg lábszáranál. Mindenek előtt a tervezett tárgyak utcaképszerű összerajzolása kívánatos, az egyes tárgyak együttes ábrázolása, azután a tervezési munka lebonyolításában rendkívüli jelentősége lesz a térről elkészítendő makettnek, ahol az egyes elemek léptéke, arányrendszere megíthető, illetve prototípusok készítése a használati biztonságtechnikai eszközökről a tervezett anyag, felületképzés és színezés feltüntetésével.

Az egyes díjazott és megvett tervekben található értékek megvizsgálása, átértékelése a majdani tervezőnek is kötelessége. Az elkészült vázlatot az V. kerület, a Főváros illetve a HÖK tervtanácsával is véleményeztetni kell.

A Bírálóbizottság ismételten javasolja a Kiírónak egy olyan tervpályázat kiírását, mely a Kossuth tér egészére vonatkozik és környezetrendezési, közlekedési, építészeti, formatervezési és biztonságtechnikai munkarészeket is magába foglal.

IV. A pályaművek részletes bírálata

Az 1. sorszámú pályamű bírálata (postai ragszám: 02813)

A terv mai hangvételi, igényes építészeti világot fejez ki, de a javasolt korlátelemelek alapvetően problémákat vetnek fel;

- az üres U alakú korlátelemelek nem biztosítják a védett területre történő bejutás megakadályozását.
- az egyes mobilelemek a rácsok süllyesztése, mozgatása, elektromos kapcsolatai az üzemeltetés során komoly gondokat idézhetnek elő.
- míg a javasolt perforált „detektív rács” elfogadhatatlan megjelenésű.

Az utcabútor családra tett javaslatok a korlátelemelekhez illeszkednek. A padok megformálása lehetőséget ad az információs felületek biztosítására.

Az állami lobogónak a tér bal oldalára történő áthelyezése a végleges rendezés során megfontolható javaslat. Vitatható azonban az Országzászló talapzatának „látvány szökőkútként” történő kialakítása, míg a zászlórúd és közvetlen talapzata visszafogottan elegáns, fekete gránit alapzata az „56-os lánggal” rokon szellemiségű.

A térre tervezett szökőkút játék elképzelhető eleme lehet a tér végleges rendezésének.

Biztonságtechnikai szempontból az 1.2 m magas kerítéselemek személyek átlépése-, átbújása ellen nem adnak nagyobb biztonságot a jelenlegi láncos kordonrendszerénél, így jelenlegi formájában nem alkalmas.

Az 1.6 m magas mobil elemek megfelelő biztonságot adnak, azonban a süllyeszthető elemek kialakításánál nem biztosított a földalatti hüvelyek és tároló rekeszek elkoszolódásának védelme.

A hulladékgyűjtő és virágtartó méretezése és kialakítása alapján alkalmas.

A pályaművet kidolgozásának magas színvonaláért a Bírálóbizottság 750.000.-Ft-os megvételben részesíti.

A 2. sorszámú pályamű bírálata (postai ragszám: BE 21427644 8 HU):

Vitathatatlanul tetszetős, ötletekben talán a leggazdagabb a 2. sz. pályamű. Különösen rokonszenves, értékelhető és értékelendő az a szándék, amely „rend párti” térelemek humanizálására törekszik. Úgy jár el, hogy legalább a látványból nem zár ki, nem zavarja az Országház, mint látvány élvezhetőségét. Vonzó az átláthatóság, az acél-üveg alkalmazása.

A hullámvonal, mint a koncepció alapeleme kellemességet, „hullámozó” légyságot mutat. Mivel az anyaghasználat is meggyőző az elemek kellemesen lakhatóvá tehetik a teret, alkalmazásuk helyét. A hívogató kényelmesség tárgyai ezek.

Figyelemre méltó és sok hasznos lehetőséget nyújthat az üvegen ajánlott információs lehetőség, különösen a rögzített kordon elemeken.

Elismerésre méltó a pályázó törekvése az elemek formai rokonítására, ez azonban csak a több funkciós védőfal és a rögzített kordon családiasításában sikeres.

Sajnos a pályázat részletes vizsgálata után nem ilyen lelkesítő a kép, mert a tárgyak igényes formálása és anyaghasználata - megvalósítás esetén - csak tovább hangsúlyozza a tér alapállapotának lepusztultságát, megoldatlanságát.

Bizonyára nem véletlen az sem, hogy a pályázó csak mellékesen utal a nem kívánatos felszíni parkolásra, sokkal inkább a tér más „kerekek nélküli” lakhatását vizionálja. Ám a hét minden napján ott parkoló autók a déli bábos vágyakat lehetetlenné teszik.

A tárgyak többsége aligha használható télen, vizes, havas, jeges időben funkcióikat veszítik, fél évig használati értékük karakteresen csökken. Ezek az elemek mediterrán éghajlatot tételeznek fel. A hullám forma pedig már-már egy igényes fürdő környezetre asszociál.

A többfunkciós védőfal a már ismertetett erények ellenére alaposabban elemezve és értékelve gondok sorát veti fel:

- Formai öncélúságnak tűnik a hullámvonal túlerőltetése, nehezen magyarázható többszörözése, ami ront a használhatóságán. Ennyi hullám esetén az ülőhelyzet csak tornamutatványok, vagy mások ülőhelyének összetaposásával érhető el. A hullámzó ülőfelületek homogenizált fa borítása a hullámvölgyekben vízgyűjtővé válik, ami sem a használat, sem az időtállóság szempontjából nem fogadható el.
- A formai játék következménye az indokolhatónál jóval nagyobb alapterület. Egy elem helyigénye majdnem 5 m².
- Az ülőalkalmatosságok formai, méretbeli túldimenzionáltsága azonban nemcsak az amúgy is szűkös hasznos terület, de az anyagfelhasználásban is pazarlás.

A nemzeti lobogó áthelyezési igénye dicséretes, de nem így. Semmi sem indokolja a pályázó által javasolt új helyet a két hangsúlyos emlékmű tengelyén.

A zászlórúd összefogást, egymásba kapaszkodást is sugalló indoklása meggyőző ugyanúgy, mint a többszintes talapzat kiemelési szándéka és a település nevek felsorolása is, ugyan akkor hiányzik az állami címer.

A talapzat anyaghasználata minden erénye mellett vitatható nemességű a téma, a feladat, a tér és épületek összevetésében, több mint egy méterre emelésével pedig féltő, hogy egy figyelmetlen lépés következtében a közjogi méltóságok veszélyes szoft trambulinja lehet. Attraktivitása egyben veszélyessége is. Az alkalmazandó anyag időtállósága sem közömbös szempont.

A zászlórúd csavart részének tökéletes, magas színvonalú kivitelezési technológiája, hightech minősége kétséges. A zászlófelvonó szerkezetének rejtett és motorizált módja üdvözlendő, de a tervből nem derül ki, hogy is történik a zászlófelvonás a ferde síkú első hét méteren.

A hulladéktároló tévedésnek tartható, és csak vázlatként értékelhető.

A virágtartót sem a virágok sem a kertészek nem kedvelnék.

A legmeggyőzőbb elem a rögzített kordon. Alkalmazhatósága hihető, formája és anyaghasználata különösen erősítik a látványt, ám nehezen elképzelhető havasan, hóban, jégben állva. Végezetül mindez azt is jelenti, hogy az elemek folyamatos gondozást, karbantartást, tisztítást, takarítást igényelnek.

Biztonságtechnikai szempontból az 1.2 m magas kerítés alkalmas az átlépés megakadályozására, de a nagyméretű felületek miatt kiemelt figyelmet kell fordítani a szélnyomás elleni rögzítésre

Az 1.6 m magas mobil elemek a taposórács filozófiának megfelelő alakú, egyszerű a mozgatás, a szélnyomás azonban ezeknél az elemeknél is gondot okozhat.

A hulladékgyűjtő a kőburkolat esetleges robbanása esetén nem biztos, hogy elegendő támaszt ad az üstnek, így lehet, hogy repeszhatást növelő elemként kell értékelni, míg a virágtartó kialakítása alapján a biztonsági funkcióknak alkalmas.

A pályaművet a Bírálóbizottság 1.500.000.-Ft-os II. díjban részesítette.

A 3. sorszámú pályamű bírálata (postai ragszám: BE 21427641 7 HU)

A pályamű 5 db 70x100 cm-es tervlapon mutatja be a tervezett elemeket. A tervlapok elegánsan komponáltak, visszafogottan harmonikus színvilágúak és a tervezett elemek főbb funkcióikban érthetően vannak ábrázolva.

Az esztétikai összbenyomás kellemes. Az egyes tárgyak formailag átgondoltak, jó ízléssel, mértéktartóan formáltak. Bár az egyes elemek nem egységesek, de felfedezhető bennük a formai rokonításra való törekvés. Ez a hatás végigvonul valamennyi tervezett tárgyon az országzászlótól a virágtartóig. Szimpatikus gesztus, hogy a tárgyaknak neveket is adtak, utalva ezzel a funkciójukra és a beazonosíthatóságukra. Azonban kifogásolandó, hogy a tárgyak beméretezését rendkívül nagyvonalúan kezeli, mondhatni elnagyolt és hiányos. Hasonló könnyedséggel kezeli a szerkezeti részletmegoldásokat, amelyek jó része megoldatlan, felületes.

A pályázatban előírt alapfunkcióknak többnyire megfelelnek a tárgyak, de a kiegészítő funkciókra esetenként csak utalás történik.

A nemzeti lobogó elhelyezése a két szobor tengelyében és egy sima gyepfelületre telepítése korrekt megoldás. Szép gondolat a hármass halom felidézése a három - két mozgó, egy fix - íves podeszttel, bár nem tér ki a mozgásra és a podesztek, illetve a zászlórúd talapzatára, beépítésére és a rúd beméretezésére.

A „STABIL” elnevezésű rögzített kordon a legkidolgozottabb terv, beméretezése azonban elnagyolt, és a részletmegoldások csak elvi szinten felvetettek, bár többnyire érthetőek. Nem tér ki arra, hogy a szabványos méretű rendőrségi taposórácsok csatlakoztathatók-e az oszlopokhoz. A „STABILplusz” elnevezésű hulladékgyűjtőnek az oszlopokba integrálása és formai megoldása ügyes és szellemes megoldás, s egyben figyelemfelkeltő is.

A „MOBIL” nevű többfunkciós védőfal kidolgozása olyan elnagyolt, hogy nehezen érthető meg az elvi működést felvázoló rajzokból. Indokolatlannak tűnik a taposórács alkalmazása, hiszen a sarokmerevség – ami a rács lényege – nem megoldott. A taposórács „pihenőbútorrá” alakítása jó gondolat, de a taposórács ezzel, az egyébként szellemes felvetéssel, elveszti funkcióját.

A „TÉR” elnevezésű virágtartó, kiegészítve ülőpaddal, alapfunkciójának megfelel, ügyes és látványos téri variációkat ajánl, de mozgatására - különösen kézi erővel - nem ad megoldást.

A három tárgy egyike sem ad lehetőséget ideiglenes szöveges információk függőleges elhelyezésére.

A tárgyak anyagválasztása, felületi minősége és felületvédelme jónak és egyben esztétikusnak mondható. Az öntöttvas, mint anyag és a golyószórt, festett felület, valamint a színezett beton és a talprészek réselt formai kialakítása megfelel az időtállóság általános elvárásainak. Ugyancsak megfelelő a rácsok rozsdamentes anyaga. Kivételt talán csak a „TÉR” nevű virágtartó képez, amelynek acéllemez anyaga és az öntöttvaséval azonos felülete ellenére, mivel teljes felületén felfekszik a földre, előbb-utóbb korrodál a felület.

Az országzászló betonalapozását nem részletezi sem a terv, sem a műleírás, mint ahogy a podesztek anyagára és szerkezetére (acélszerkezet taposórácscsal fedve) is csak a szükséges műleírásban van utalás. A fix elemekben elhelyezett címer anyagára és technológiájára sem tér ki sehol.

Az alapvető biztonságtechnikai szempontoknak - fizikai áthatolás - megfelelnek a tervezett tárgyak. Azonban a biztonság védelme végett felszerelhető műszaki berendezések elhelyezésére, a kábelezés lehetőségére nem ad javaslatot a terv. A tér keleti oldalán fix elhelyezésű korlátelemelek időszakonkénti megnyitásával a beton, rögzítő és pozicionáló elemek a helyükön maradnak, amelyek alacsony, ezért a látótérből kieső méretük miatt akadályozzák és veszélyeztetik a biztonságos átjárhatóságot.

Az országzászló talapzatánál felvethető, a nem alapfunkciószerű használat esetén, hogy a műtárgy egyes részletei sérüléses veszélyt okozhatnak, különösen például, amikor gyerekek próbálják játszóeszközként használni.

A gazdaságosság kérdése leginkább az országzászló kialakításánál kérdőjelezhető meg. A formailag nagyvonalú javaslat ellenére vitatható, hogy megéri-e a podesztek gépi mozgatása az év néhány, zászlófelvonással együtt járó ünnepi eseménye miatt.

Az öntöttvas korlátelemelek és hulladékgyűjtők gyártása, homokformába öntése nem költséges eljárás, de a megfelelő esztétikai minőség elérése érdekében a kézi és gépi utómunkálásuk megdrágíthatja azokat.

A rozsdamentes korlátok gyártása nem okoz nehézséget, azonban a taposórácsos változat, amely ülőfelületté alakítható, ha speciális kialakítású (pl. korlátozott mozgású) a forgó csomópont - a tervben ez nincs kidolgozva - az megdrágíthatja az előállításukat.

A terv áttekinthető, a fontosabb részletek leolvashatók, annak ellenére, hogy sok méretkotta hiányzik és sok részlet kiérleletlen, csak elvi szinten megoldott. Ezzel a bírálóbizottság áttekintőképességére és beleérzésére bízva azok megértését, amely nem biztos, hogy minden részletében megegyezik a tervezők által elképzelt megoldásokkal. Az egész pályamű lényegre törő és szükséges módon előadott. Inkább az esztétikai látványt tartja fontosnak, mint a kivitelezhetőséget és a költségeket. Ha szorosan nem is rokoníthatók egymáshoz a tárgyak, összességében az egész terv koncepcionálisan és formai szempontból is kellemes és befogadható esztétikai minőséget mutat.

Biztonságtechnikai szempontból az 1.2 m magas kerítés alkalmas a megkívánt funkcióknak.

Az 1.6 m magas mobil elemek kerítés mezői alkalmasak a pad/taposórács kombináció csuklópontjai azonban nem kidolgozottak, csak a különböző szögbeállítások megfelelő rögzíthetősége esetén alkalmasak. A betonbábák méretezése hiányában csak feltételezni lehet, hogy kellő stabilitást ad a kordon elemeinek.

A virágtartó méretezése és kialakítása alapján megfelelő.

A pályaművet a Bírálóbizottság 1.600.000.-Ft-os I. díjban részesítette.

A 4. sorszámú pályamű bírálata (postai ragszám: CO 0000 93 40906179 0000)

A pályázó, a kiírásban megadott programtól eltérően, azt a célt tűzte maga elé, hogy átfogó koncepciótervet szolgáltatson az általa kaotikusnak ítélt Kossuth tér rendezéséhez.

Ezt, a műszaki leírás bevezetőjében deklarált szándékot tükrözi a benyújtott dokumentáció, amelynek jelentős része a tér jelenlegi viszonyainak átalakítását célzó javaslatokat ismerteti (mélygarázs létesítése, parkrendezés a terepviszonyok átformálásával, vízfelületek és új zöld területek képzésével, fák átültetésével, burkolatok és kandeláberek cseréjével).

A pályázat voltaképpen tárgyat képező formatervezési feladatok megoldását ötletterv szinten kidolgozva, méretezés és többségében a szerkezeti megoldások tisztázása nélkül prezentálja.

A tárgyak formai kialakításában felismerhető törekvés, és bizonyos fokú közösséget teremt az Országház építészeti stílusára és motívumaira történő utalás. Ez határozottan jelentkezik a többfunkciós védőfal, valamint a rögzített kordon esetében, és áttételesen, valójában inkább a korlátok formajegyeire való utalással, a virágtartó és a szemégyűjtő aszimmetrikus szerkesztésében.

Funkcionális szempontból, a tervezési programban megfogalmazott követelményeket tekintve, a rögzített kordonról hiányzik az illetéktelen átlépés észlelésére szolgáló műszaki berendezés elhelyezésének megoldása. A dokumentációból nem derül ki, hogy mi biztosítja a többfunkciós védőfal stabilitását, hogyan történik annak talajhoz rögzítése, illetve oldása a rögzített pozícióból. Emellett nincs ajánlat az elemek kiegészítésére pad funkcióval, valamint a szöveges információknak a függőleges felületeken történő elhelyezésére, megjelenésének módjára.

Az állami lobogó árbocának puritán megoldása, a lendületes, hatásos formaképzés ellenére, kissé alkalmi, a tér jellegétől és szellemétől idegen benyomást kelt. A műszaki leírásból tudható, hogy a koncepció szerint az árboc talapzata a talaj síkjában marad, ennek anyagáról, méretezéséről, felületének kialakításáról azonban nincs további, az érdemi véleményalkotáshoz elegendő információ.

Biztonságtechnikai szempontból 1.2 m magas kerítés és az 1,6 m magas mobil elem nem értékelhető méretezésüknek és részletes leírásuknak hiányában.

A hulladékgyűjtő felső pereme robbanás esetén repeszhatású.

Az 5. sorszámú pályamű bírálata (postai ragszám: CO 0000 93 43582798 0000)

A terv a kiírás realitásra rövid távú környezetjavításra vonatkozó célkitűzései ellenére - illusztrációnak is tekinthető több fázisú, nagy léptékű téralakítási elképzelést mutat be, amiből kitűnik, hogy az Országház előtti tér végső kialakítására történelmi formákkal kokettáló - posztmodern eszközöket használna. Tárgyalakítási elképzeléseit ezzel a vízióval összefüggésben irányítja. Ugyanakkor nem vizsgálja, nem dokumentálja azt, hogy a tervezett megoldás a kiírás szerint megtartandó térberendezésbe hogyan illeszthető. Ebből adódik, hogy az országzászló helye és alakja, illetve a tervezett tárgyak a ma egzisztáló térben értelmüket veszítik.

A zászló formaterve önmagában sem meggyőző, az éles, hegyes formák, a protokollra és a mechanikára vonatkozó információk hiánya (megoldatlansága) miatt. Az Országháznak egyértelműen hátat fordító gesztusa méltatlan. A zászló és a posztamens részletei egy lefutott divat szellemiségét és nem a témához és helyhez illő időtlenséget sugallnak.

A többi tárgy sikerültebb, főleg azok, amelyek megelégszenek a funkció korrekt megformálásával, műszaki megoldásával.

A „könnyű és nehéz” padok a bemutatottnál sokkal jobban mérlegeltek kellene legyenek. Sem egymással, sem a térrel nincsenek harmonikus viszonyban. A kordon - mint elemcsalád - sokkal szimpatikusabb felvetés, de az ötlet kidolgozatlan (elfektetés?, befogás?, betét elemek rögzítése? pad függesztése?).

A fa konténereken megjelenő „keményfa” a tervtől, a helytől idegen anyag, hiszen az egy köznapi játszótéri, köztéri közhelyes megoldás. A fácska köré tervezett vasabroncsok nem elég természetszeretőek, sőt más, nem ide való asszociációkat keltenek.

Biztonságtechnikai szempontból az 1.2 m magas kerítés kialakítása, formája, rögzítése alapján alkalmas. Jó megoldás a 1,2 m magas elemek nagyobbra (1.6 m) cserélési lehetősége, így hasonló feltételek mellett a kívánt részeken nagyobb biztonság érhető el.

A hulladékgyűjtő anyagválasztásánál az üvegszálás műanyag kisebb repeszhatással jár, mint a rozsdamentes acéllemez.

A fa-, virágtartó konténer kialakítása és mérete is biztonságtechnikai szempontból megfelelő.

A pályaművet a kordonra tett javaslatáért a Bírálóbizottság 500.000.-Ft-os megvételben részesíti.

V. A pályázat eredménye

A Budapest V. kerület Kossuth Lajos tér Országház előtti nemzeti lobogó, valamint az Országház előtti területen alkalmazható utcabútor család megtervezése tárgyú formatervezési pályázat Bíráló Bizottságának 2005. június 16-ai ülésének jegyzőkönyvéből

1.600.000,-Ft összegű I. díjban részesült 3. sorszámú pályamű

szerezői: Fazekas Csaba és Maurer Klimes Ákos vezető tervezők és munkatársaik
Nemes Zoltán, Borsós Ferenc, Magyar Cecília, Ferenc Dániel,
Somoráczy György

1.500.000,-Ft összegű II. díjban részesült 2. sorszámú pályamű

szerezői: Szöllőssy Barbara, Orbán Tibor, Pyka Zsolt

750.000,- Ft összegű megvételen részesült 1. sorszámú pályamű

szerezői: Bényei István, Rudinszky Bernadett, Halmos Sarolta

500.000,- Ft összegű megvételen részesült 5. sorszámú pályamű

szerezői: Viszlai József vezető tervező és munkatársai
Halászné Ráczkevi Anna, Juhász Nagy Balázs, Hajzsó István,
Szász Norbert, Szőlőssi Arnold, Forrai Gábor, Sári István

A Kossuth tér formatervezési tervpályázat eredményével, a zárójelentésben foglaltakkal egyetértek

Reimholz Péter
elnök

Bárkányi Attila
szavazati jogú tag

Ghyczy Emil
szavazati jogú tag

Pohárnok Mihály
szavazati jogú tag

Zsigmond Attila
szavazati jogú tag

Kossuth tér
formatervezési tervpályázat
Bírálóbizottsága